

Polska Akademia Nauk Instytut Badań Systemowych

Ryszard Budziński

**Rozwiązania kompromisowe
w projektowaniu
organizacyjno-gospodarczego
urządzenia przedsiębiorstwa rolnego**

Logórnienie dotyczczasowych doświadczeń...

Instytut Badań Systemowych PAN

Polska Akademia Nauk Instytut Badań Systemowych

Seria: BADANIA SYSTEMOWE

tom 16

Redaktor naukowy:
Prof. dr hab. Jakub Gutenbaum

ISBN 83-900412-3-5

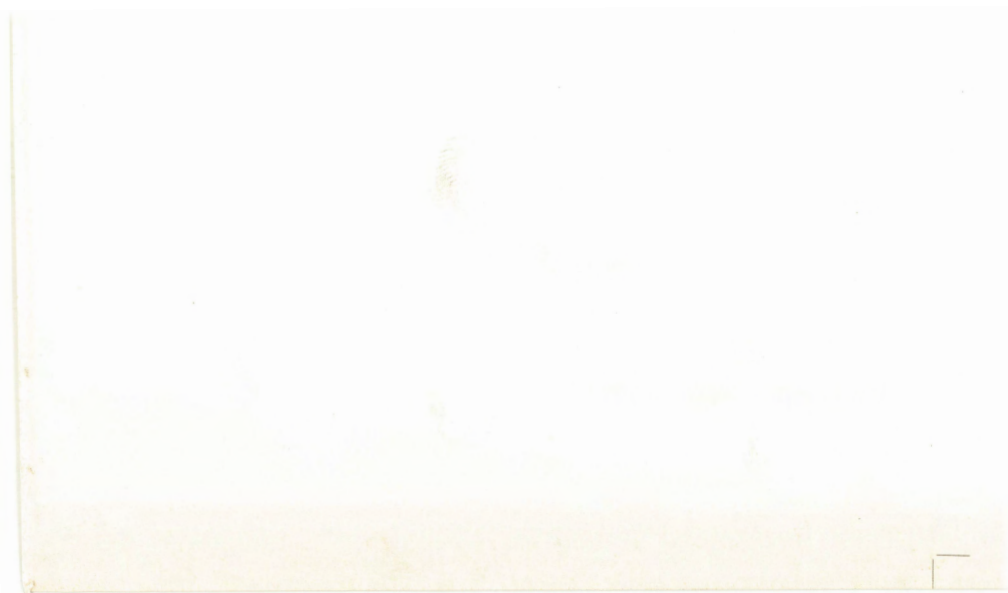
ISSN 0208-8029

Warszawa - Szczecin 1991

Rozwiązania kompromisowe w projektowaniu
organizacyjno-gospodarczego urządzenia
przedsiębiorstwa rolnego

Ryszard Budziński

**Rozwiązania kompromisowe
w projektowaniu
organizacyjno-gospodarczego
urządzenia przedsiębiorstwa rolnego**

Instytut Badań Systemowych PAN

Publikację opiniowali do druku:

prof. dr hab. Zygmunt Dowlągło, prof. dr hab. Bogdan Krawiec,
dr Bolesław Borkowski

© Copyright by Instytut Badań Systemowych PAN
Warszawa-Szczecin 1991

ISBN

ISSN 0208-8029

1. WSTĘP

Wybór rozwiązania planu produkcji przy pomocy tylko jednego wskaźnika jakości - wyniku finansowego (zysku) jest poważnym uproszczeniem rzeczywistości. Problem dotyczy przedstawiania takich rozwiązań decyzyjnych, aby wyczerpująco można było formułować kierunki organizacji działania. Właściwą propozycją byłoby zastosowanie rozwiązań czasowo-przestrzennych, uwzględniających, obok ilościowo powiązanych działalności (rzeczy i procesów) w czasie, również efekty akumulacji głównych czynników produkcji. Jak do tej pory nauka nie wypracowała sprawnych podejść do tego rodzaju modelowania przedsiębiorstw; szczególnie rolnych, gdzie prawie cała ich organizacja jest podporządkowana wykorzystywaniu sił witalnych przyrody - środowiska naturalnego tych jednostek gospodarczych. Pewnym rozwiązaniem tego problemu może być wykorzystanie metod rachunku operacyjnego, a głównie metod wielokryterialnego programowania matematycznego. Przy ich właściwym zastosowaniu, z większą pewnością można określać struktury produkcji gwarantujące rozwój przedsiębiorstwa rolnego.

Praca ta ma charakter metodyczny i podejmuje badania z zakresu modelowania organizacyjno-gospodarczego urządzenia przedsiębiorstwa rolnego. Wykorzystano do tego celu wielokryterialne programowanie (WPL) dla uzyskiwania rozwiązań w konwencji właściwego projektu. Jest to problem nowy i ważny w naszej literaturze ekonomiczno-rolniczej. Chodzi o możliwości generowania, przy pomocy programowania interaktywnego, planów urządzeniowych lepiej dostosowanych do rozpatrywanych warunków w przedsiębiorstwach rolnych.

w literaturze pojawiła się znaczna liczba prac głównie teoretycznych na temat formułowania i rozwiązywania zadań programowania liniowego z wieloma wskaźnikami, jako że zaliczyć tu trzeba artykuły teoretyczny J. Nykowskiego (1979), prace M. Pechelkera, D. Biedra (1979) oraz wydania książkowe i monograficzne takie, jak: W. Grabowski (1980), R. Słowiński (1984), A. Ameljanczyk (1985) i Z. Galas, J. Nykowski, Zb. Żółkiewski (1987). W ogóle problem wielokryterialności w zastosowaniu metod optymalizacyjnych jest rozpatrywany od dosyć dawna. R. Słowiński (1984) za jedną z pierwszych uznaje pracę H.W. Kuhna, A.W. Tackera (1951). W zastosowaniach ekonomiczno-rolniczych jest to problem mało znany i podnoszony głównie w pracach J. Kacprzyka, J.W. Dusińskiego (1985); R. Budzińskiego, A. Bielewskiego, J. Lasoty (1985) i W. Ziętary (1986) oraz w pracy zbiorowej pod redakcją Z. Dowgiałły (1986). Dynamiczny rozwój wielokryterialnego podejścia, w sensie wdrożeń do problemów ekonomiczno-rolniczych, występuje przede wszystkim w krajach anglosaskich. Próbę opracowania zastosowań tych metod w literaturze krajów zachodnich przedstawił A. Bielewski (1985). Autor wskazuje, że główne wykorzystania wielokryterialnego programowania liniowego (WPL) koncentrują się na sporządzaniu planów urzędniowych i rocznych produkcji przy pomocy różnych rozwinięć podejścia zaproponowanego przez Charnesa-Coopera, w których poszukuje się rozwiązania organizacji produkcji podporządkowanej zadany wartościom celów do osiągnięcia (co jest szczególnym przypadkiem w planowaniu). W przedstawionych wynikach brak jest szerszego spojrzenia na problem modelowania organizacji produkcji, a głównie opracowania (i weryfikacji) zasady definiowania funkcji celu dla optymalizowanych zadań organizacyjno-gospodarczego urzędnictwa przedsiębiorstw rolnych.

IBS Seria
41915

BIB

ISBN 83-900412-3-5

ISSN 0208-8029